

תזכיר חוק

שם החוק המוצע – הצעת חוק הגנת הצרכן (איסור גבייה ללא הסכמה) (תיקון מס' 1),
התשע"ד – 2014

מטרת החוק המוצע והצורך בו – מטרת החוק היא למנוע פרקטיקות מסחריות הקיימות במציאות של ימינו אשר ברובן ככולן הצרכן מוצא עצמו מחויב בסכום כספי בגין רכישה אשר לא נתן לה את הסכמתו.

הראשונה, עשיית שימוש באמצעות מכשיר הטלפון - הן הנייח והן הנייד (להלן – מכשיר הטלפון) - כאמצעי תשלום עבור עסקאות מכר מרחוק. חברות הטלפון מהוות "צינור" להעברת כספים מהצרכנים המנויים אצלן אל ספקי תוכן סלולארי או אל בעלי אתרי אינטרנט ומפעיליו המציעים שירותי תוכן ומידע שונים כגון משחקים. התשלום עבור שירותים אלו לא מבוצע במזומן, בשיק או באמצעות כרטיס אשראי, אלא באמצעות חיובי הצרכן המנוי בחברת הטלפון.

האחרת, גביית תשלומים באמצעות חברות העוסקות בשיווק טלפוני של מוצרים ושירותים עבור מוצרים או שירותים שהצרכן טוען לגביהם כי לא נתן הסכמתו לעסקה או כי לא ידע כלל על הגבייה. חברות אלו נוהגות לפנות אל צרכנים שרכשו אצלן בעבר ועקב החזקתן את פרטי כרטיס האשראי של הצרכן, הן יכולות לחייב את הצרכן בגין עסקאות שכלל לא ידע עליהן או שאף בפירוש סירב לבצען.

מתלוונות רבות שנתקבלו על ידי צרכנים, עולה כי קיים בפועל ניצול לרעה של פרקטיקות אלה. צרכנים רבים, המנויים בחברות הטלפון או שביצעו עסקה בעבר או בהווה עם חברות לשיווק טלפוני מופתעים לגלות כי חשבון הטלפון שלהם או כרטיס האשראי שלהם חויב בסכומים גבוהים ובלתי שגרתיים, לעיתים אף בסכומים המגיעים לאלפי שקלים.

הכשל המהותי המסתמן בפרקטיקה מסחרית זו הוא שבמרבית המקרים החיוב הכספי מוטל על הצרכן בגין עסקה שלא היה מודע לפרטיה ו/או לא היה מודע לעשייתה ו/או לא נתן את הסכמתו לגביה. על פי הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981 (להלן – החוק), "עסקת מכר מרחוק" מוגדרת כעסקה הנעשית ללא נוכחות משותפת של הצדדים לעסקה. עסקת מכר מרחוק אמורה על פי החוק להיעשות בעקבות שיווק מרחוק המוגדר כ- "פנייה של עוסק לצרכן באמצעות דואר, טלפון, רדיו, טלוויזיה, תקשורת אלקטרונית מכל סוג

שהוא, פקסימיליה, פרסום קטלוגים או מודעות, או באמצעי כיוצא באלה, במטרה להתקשר בעסקה שלא בנוכחות משותפת של הצדדים, אלא באחד האמצעים האמורים.".

על מנת להגן על הצרכן בעסקה זו, נקבע מפורשות כי העוסק חייב בפרטי גילוי מהותיים בשלב השיווק מרחוק והם - השם, מספר הזהות והכתובת של העוסק בארץ ובחוץ לארץ, התכונות העיקריות של הנכס או השירות, מחיר הנכס או השירות ותנאי התשלום, מועד ודרך אספקת הנכס או השירות, התקופה שבה ההצעה תהיה בתוקף, פרטים בדבר אחריות לנכס ופרטים בדבר זכות הצרכן לבטל את החוזה.

מתן שירותי התוכן והמידע וכן השיווק הטלפוני נעשה בדרך של שיווק מרחוק, אולם במרבית המקרים לא קדמו לעסקה פרטי הגילוי הנדרשים על פי חוק בשיווק מרחוק, ובעיקר מחיר השירות והתכונות העיקריות של השירות. לרוב, פרטי השירות, אם בכלל, מצויים בטקסט ארוך ועמוס מידע שנקרא "תקנון" או "תנאי שירות", כך שהצרכן לא מסוגל כלל להבין את פרטי העסקה ועלותה הכספית. יתרה מכך, מתלוות צרכנים עולה כי בעסקאות רבות נקשרים קשישים או קטינים מבלי שניתנה לגבי האחרונים הסכמת האפוטרופוס ומבלי שקיימת הבנה אמיתית של פרטי העסקה. שכן, חיובים רבים נגרמים בעקבות השתתפות במשחק באינטרנט של ילדו הקטין של בעל המכשיר (הצרכן המנוי בחברת הטלפון), כאשר לצורך המשחק נדרש הקטין להקליד מס' טלפון או לבצע שיחה ממס' טלפון או פעולה אחרת, לרבות הקשה על לוחצן בשגגה, במכשיר הטלפון שבהחזקתו או בהחזקת הורהו, אשר מצוי ברשותו. הקטין אינו מודע לכך שבפעולות אלה הוא מבצע עסקה לכל דבר ועניין, וההורה אשר נדרש בדיעבד לשלם את החיובים עת הוא מקבל את חשבון הטלפון - לא מעודכן בשום שלב קודם לכן על ידי גורם כלשהו המעורב בחיוב העסקה כי עליו להרשות את פעולת ביצוע אותה עסקה.

עיקר 1 – מוצע לקבוע כי עוסק – הן חברת טלפון והן חברה לשיווק טלפוני - לא יגבה מצרכן המנוי אצלו כל סכום כספי עבור עסקת מכר מרחוק שנעשתה עמו או עם עוסק אחר, אלא לאחר שהתקבלה הסכמה מפורשת של הצרכן לעסקה **ולפריטי העסקה**.

עיקר 2 – מוצע לקבוע כי נטל ההוכחה כי הצרכן קיבל את פרטי העסקה והסכים לעסקה, מוטל על העוסק שגבה מהצרכן תשלום.

יצוין כי על פי הרישיונות שניתנו לחברות הטלפון ממשרד התקשורת, חויבו החברות לספק גישה לשירותי תוכן ומשחקים ולצורך כך נכרתו חוזים בין חברות הטלפון לספקי התוכן והמשחקים. מוצע לקבוע כי האחריות למניעת חיובים פיקטיביים של צרכנים המנויים

אצלן תוטל על חברות הטלפון. זאת, מן הטעם שחוזי התקשרות לא נכרתים בין הספק לבין הצרכן אלא באמצעות חברת הטלפון השולחת את המסרונים מטעם הספק לצרכן. לולא שיתוף הפעולה שבין חברות הטלפון והספקים, לא היו מתבצעים חיובים כלפי הצרכן בגין שירותי התוכן והאינטרנט וחברות הטלפון הן אלה שמחייבות את הצרכן בפועל. העברת האחריות לצרכן להתחקות אחר הספק היוזם את משלוח המסרונים, כמו גם הקושי ליצור קשר עם הספק לשם הודעת סירוב לקבלת השירות, מטיל באופן אקטיבי על הצרכן הבודד הכבדה לא סבירה. כל שכן, שעה שהמסרונים לא הוזמנו על ידו.

בבש"א 23305/06 עומרי רוטשילד נ' פרטנר תקשורת בע"מ, קובע בית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו (כב' השופטת ע' ברון) במסגרת החלטתו לקבל בקשה לאישור תובענה ייצוגית, כלהלן:

"עצם קביעת מנגנון שלפיו החיוב נעשה על ידי סלקום אך ורק על פי הוראתו של צד שלישי, היא זו שעשויה להקים את החובה לוודא כי מדובר בחיוב שנעשה כדין; והדברים נכונים שבעתיים מקום שאין חולק כי סלקום עצמה שילשלה לכיסה חלק מתוך התמורה שנגבתה על ידה מלקוחותיה... נראה כי עצם העובדה שלקוחותיהן של החברות הסלולאריות מפקידות בידן אמצעים לחיוב חשבון הבנק או כרטיס האשראי שלהם, מקימה חובת זהירות מצידן של החברות הסלולאריות כלפי הלקוחות כי ינקטו אמצעי זהירות סבירים למניעת גביה שלא כדין... משום שבניגוד למבקשים, פרטנר וסלקום הן בעלות מידע בנוגע לתהליכי הגבייה שהן מבצעות עבור חברות התוכן ופופיק מטעמן; וכן משום שעל פי ההסכמים שבהן הן התקשרו עם חברות התוכן – יש בכוחן של החברות הסלולאריות לדרוש מחברות התוכן להציג להן מידע הנוגע לנסיבות התקשרותה לכאורה של פופיק עם המבקשים."

אשר על כן, חברות הטלפון לא תוכלנה יותר להתנער מאחריותן בטענה כי הן משמשות אך ורק כצינור להעברת שירותי התוכן והמשחקים וכן להעברת התמורה בגין אותם שירותים, אלא הן תצטרכנה לוודא מול ספק שירותי התוכן והמשחקים, כי חיוב הצרכן המנוי אצלן בשירות התוכן והמשחקים של הספק נעשה כדין.

יובהר, האחריות לוודא כי הצרכן קיבל את פרטי העסקה ונתן הסכמה מפורשת לעסקה משמעה כי חברת הטלפון צריכה לדרוש מספק שירות התוכן והמשחקים כי יוכיח שהצרכן קיבל את המידע המהותי ונתן הסכמה מפורשת לכל חיוב המוגש לה ממנו ואין משמעה כי חברת הטלפון צריכה לפנות לכל צרכן וצרכן לקבלת הסכמתו המפורשת לגביה. גישה זו מדגישה את האחריות המשותפת של ספק שירות התוכן והמידע וחברת הטלפון לעסקה ולפרטיה.

עיקר 3 – על מנת לוודא כי התשלום עבור שירותי התוכן והמשחקים גלויים לצרכן בחשבונית המנוי, מוצע לחייב כי אם עוסק גובה עבור עסקה שהצרכן עשה גם עם עוסק אחר עליו לפרט בחשבונית, באופן ברור ומובחן מהחייבים האחרים, את פרטי העוסק האחר והתשלום הנגבה או המחויב בגין העסקה עם העוסק האחר.

מוצע להבהיר כי תיקון זה אינו גורע מחובות ספק שירות התוכן והמידע וחברות לשיווק טלפוני לפי סעיף 14ג, כלומר על העוסק המבקש לעשות עם צרכן עסקת מכר מרחוק, לפרט בשלב השיווק מרחוק את הפרטים המהותיים של העסקה וכן לשלוח לצרכן מסמך בכתב המפרט את הפרטים כאמור וכן אינו גורע מזכותו של צרכן מול העוסק לבטל את העסקה כפי שנקבע בסעיף 14ג(ג).

עיקר 4 - מוצע לקבוע כי במקרה בו הודיע הצרכן לעוסק הגובה כי לא נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה והעוסק לא הוכיח אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן, יפסיק העוסק הגובה את החיובים וישיב לצרכן את החיוב שנגבה ללא הסכמתו או יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו כאמור, בתוספת הצמדה וריבית מיום הגביה. הצרכן רשאי לפנות לחברת הטלפון בבקשה לבטל את העסקה שנעשתה עם ספק שירות התוכן והמשחקים מפאת אי מתן הסכמתו המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה. על חברת הטלפון להפסיק את חיובי הצרכן המנוי בגין עסקה זו, כפי שנקבע בסעיף 13ד(ג) לחוק העיקרי. זאת, כל עוד לא הוכיח העוסק אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן. העוסק ישיב לצרכן את החיוב שנגבה ממנו או יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו, לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו, בתוספת ריבית והצמדה מיום הגביה.

עיקר 5 – מוצע לקבוע כי נוכח העוסק שגבה את התשלום שהצרכן אכן נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה, רשאי הוא לחזור ולחייב את הצרכן בסכום העסקה לה נתן את הסכמתו המפורשת.

עיקר 6 - מוצע לקבוע כי הודעת הצרכן על אי הסכמתו לעסקה תיעשה על פי בחירתו – בין אם בכתב ובין אם בע"פ, כאמור בסעיף 13ד(א) לחוק העיקרי.

עיקר 7 - התיקון לחוק אינו מבקש להתערב בשאלה מתי תחשב הסכמה כ"הסכמה מפורשת", אולם מוצע לתת לשר סמכות להתערב במקרים מסוימים ולקבוע מתי הסכמה לא תחשב הסכמה מפורשת על פי החוק.

עיקר 8 - מוצע להוסיף בחוק העיקרי ענישה פלילית בגין גבייה בניגוד לאמור בחוק זה. הענישה תהיה במדרג הראשון של סעיף 23(א) קרי, קנס פי שבעה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 או מאסר שנה.

עיקר 9 - מוצע להוסיף בהוראות סעיף 31א לחוק העיקרי סמכות לבית המשפט לפסוק פיצויים לדוגמא בגין אי השבת התמורה מצד העוסק לצרכן אותה שילם בגין עסקה שלא נתן לגביה או ביחס לפרטיה, לרבות סכומה, הסכמה מפורשת.

השפעת החוק המוצע על החוק הקיים יוסף סעיף 3א לחוק העיקרי ויתוקנו סעיפים 23 ו-31 לחוק העיקרי.

השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקנים במשרדי ממשלה וההיבט המנהלי – אין.

להלן הנוסח המוצע -

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס'...) (איסור גביה ללא הסכמה), התשע"ד - 2013

הוספת סעיף 3א. 1. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 3 יבוא:

א. "איסור גביה ללא 3א. (א) עוסק לא יגבה מצרכן תשלום עבור עסקה שנעשתה עימו או עם עוסק אחר, אלא לאחר שניתנה הסכמה מפורשת מהצרכן לעסקה ולפרטי העסקה, לרבות סכומה;

ב) לעניין סעיף זה, נטל ההוכחה כי הצרכן קיבל את פרטי העסקה ונתן הסכמתו כאמור בסעיף קטן (א) מוטל על העוסק שגבה מהצרכן תשלום כאמור;

ג) מבלי לגרוע מהוראות חוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו – 1986² עוסק הגובה מצרכן גם תשלום עבור עסקה שעשה הצרכן עם עוסק אחר יפרט בחשבונתו, קבלה או הודעת תשלום באופן ברור ומובחן משאר החיובים, את פרטי העוסק האחר, התשלום אשר נגבה או מחויב הצרכן בגין עסקה עם העוסק האחר; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה.

ד) הודיע הצרכן לעוסק הגובה כי לא נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה והעוסק לא הוכיח אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן, יפסיק העוסק הגובה את החיובים וישיב לצרכן את החיוב שנגבה ללא הסכמתו או יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו כאמור, בתוספת הצמדה וריבית מיום הגביה בתוספת הצמדה וריבית מיום הגביה;

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248
² ס"ח תשמ"ו, עמ' 187

(ה) נוכח העוסק שגבה את התשלום שהצרכן אכן נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה, רשאי הוא לחזור ולחייב את הצרכן בסכום העסקה לה נתן את הסכמתו המפורשת.

(ו) הודעת הצרכן לפי סעיף קטן (ד) תעשה באמצעות אחד מאלה לפי בחירת הצרכן –

(1) בעל פה – בטלפון או בהודעה בעל פה במקום העסק;

(2) בכתב – בדואר רשום או בדואר אלקטרוני או בפקסימיליה, אם יש לעוסק.

(ז) השר רשאי לקבוע מקרים בהם הסכמה לא תחשב הסכמה מפורשת.

תיקון סעיף 23 .2 בסעיף 23 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א) אחרי פסקה (7) יבוא -

"(8) עוסק גבה מצרכן תשלום בגין עסקה שנעשתה עימו או עם עוסק אחר מבלי שהתקבלה הסכמתו המפורשת של הצרכן לעסקה או לפרטיה, לרבות סכומה, בניגוד לסעיף 3א."

תיקון סעיף 31א .3 בסעיף 31א לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א) פסקה (1) תסומן "(א1)" ולפניה יבוא

"(1) ביקש הצרכן כי העוסק הגובה ישיב לו את התמורה ששילם בגין עסקה שלא נתן לגביה או לגבי פרטיה לרבות סכומה, הסכמה מפורשת, כאמור בסעיף 3א – והעוסק לא השיב לו את התמורה כאמור."

תחילה .4 תחילתו של חוק זה ביום _____ (_____).

דברי הסבר

כללי

מטרת החוק היא למנוע פרקטיקות מסחריות הקיימות במציאות של ימינו אשר ברובן ככולן הצרכן מוצא עצמו מחויב בסכום כספי בגין רכישה אשר לא נתן לה את הסכמתו.

הראשונה, עשיית שימוש באמצעות מכשיר הטלפון - הן הנייה והן הנייד (להלן – מכשיר הטלפון) - כאמצעי תשלום עבור עסקאות מכר מרחוק. חברות הטלפון מהוות "צינור"

להעברת כספים מהצרכנים המנויים אצלן אל ספקי תוכן סלולארי או אל בעלי אתרי אינטרנט ומפעיליו המציעים שירותי תוכן ומידע שונים כגון משחקים. התשלום עבור שירותים אלו לא מבוצע במזומן, בשיק או באמצעות כרטיס אשראי, אלא באמצעות חיובי הצרכן המנוי בחברת הטלפון.

האחרת, גביית תשלומים באמצעות חברות העוסקות בשיווק טלפוני של מוצרים ושירותים עבור מוצרים או שירותים שהצרכן טוען לגביהם כי לא נתן הסכמתו לעסקה או כי לא ידע כלל על הגבייה. חברות אלו נוהגות לפנות לבעלות לבקרים אל צרכנים שרכשו אצלן בעבר ועקב החזקתן את פרטי כרטיס האשראי של הצרכן, הן יכולות לחייב את הצרכן בגין עסקאות שכלל לא ידע עליהן או שאף בפירוש סירב לבצען.

מתלונות רבות שנתקבלו על ידי צרכנים, עולה כי קיים בפועל ניצול לרעה של פרקטיקות אלה. צרכנים רבים, המנויים בחברות הטלפון או שביצעו עסקה בעבר או בהווה עם חברות לשיווק טלפוני מופתעים לגלות כי חשבון הטלפון שלהם או כרטיס האשראי שלהם חויב בסכומים גבוהים ובלתי שגרתיים, לעיתים אף בסכומים המגיעים לאלפי שקלים.

הכשל המהותי המסתמן בפרקטיקה מסחרית זו הוא שבמרבית המקרים החיוב הכספי מוטל על הצרכן בגין עסקה שלא היה מודע לפרטיה ו/או לא היה מודע לעשייתה ו/או לא נתן את הסכמתו לגביה. על פי הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981 (להלן – החוק), "עסקת מכר מרחוק" מוגדרת כעסקה הנעשית ללא נוכחות משותפת של הצדדים לעסקה. עסקת מכר מרחוק אמורה על פי החוק להיעשות בעקבות שיווק מרחוק המוגדר כ - "פניה של עוסק לצרכן באמצעות דואר, טלפון, רדיו, טלוויזיה, תקשורת אלקטרונית מכל סוג שהוא, פקסימיליה, פרסום קטלוגים או מודעות, או באמצעי כיוצא באלה, במטרה להתקשר בעסקה שלא בנוכחות משותפת של הצדדים, אלא באחד האמצעים האמורים." על מנת להגן על הצרכן בעסקה זו, נקבע מפורשות כי העוסק חייב בפרטי גילוי מהותיים בשלב השיווק מרחוק והם - השם, מספר הזהות והכתובת של העוסק בארץ ובחוץ לארץ, התכונות העיקריות של הנכס או השירות, מחיר הנכס או השירות ותנאי התשלום, מועד ודרך אספקת הנכס או השירות, התקופה שבה ההצעה תהיה בתוקף, פרטים בדבר אחריות לנכס ופרטים בדבר זכות הצרכן לבטל את החוזה.

מתן שירותי התוכן והמידע וכן השיווק הטלפוני נעשה בדרך של שיווק מרחוק, אולם במרבית המקרים לא קדמו לעסקה פרטי הגילוי הנדרשים על פי חוק בשיווק מרחוק, ובעיקר מחיר השירות והתכונות העיקריות של השירות. לרוב, פרטי השירות, אם בכלל, מצויים בטקסט ארוך ועמוס מידע שנקרא "תקנון" או "תנאי שירות", כך שהצרכן לא מסוגל כלל להבין את פרטי העסקה ועלותה הכספית. יתרה מכך, מתלונות צרכנים עולה

כי בעסקאות רבות נקשרים קשישים או קטינים מבלי שניתנה לגבי האחרונים הסכמת האפוטרופוס ומבלי שקיימת הבנה אמיתית של פרטי העסקה. שכן, חיובים רבים נגרמים בעקבות השתתפות במשחק באינטרנט של ילדו הקטין של בעל המכשיר (הצרכן המנוי בחברת הטלפון), כאשר לצורך המשחק נדרש הקטין להקליד מס' טלפון או לבצע שיחה ממס' טלפון או פעולה אחרת, לרבות הקשה על לוחצן בשגגה, במכשיר הטלפון שבהחזקתו או בהחזקת הורהו, אשר מצוי ברשותו. הקטין אינו מודע לכך שבפעולות אלה הוא מבצע עסקה לכל דבר ועניין, וההורה אשר נדרש בדיעבד לשלם את החיובים עת הוא מקבל את חשבון הטלפון - לא מעודכן בשום שלב קודם לכן על ידי גורם כלשהו המעורב בחיוב העסקה כי עליו להרשות את פעולת ביצוע אותה עסקה.

לסעיף 1 – הוספת סעיף 3א

מוצע לקבוע כי עוסק – הן חברת טלפון והן חברה לשיווק טלפוני - לא יגבה מצרכן המנוי אצלו כל סכום כספי עבור עסקת מכר מרחוק שנעשתה עמו או עם עוסק אחר, אלא לאחר שהתקבלה הסכמה מפורשת של הצרכן לעסקה ולפריטי העסקה.

לסעיף 3א(ב)

מוצע לקבוע כי נטל ההוכחה כי הצרכן קיבל את פרטי העסקה והסכים לעסקה, מוטל על העוסק שגבה מהצרכן תשלום.

יצוין, כי על פי הרישיונות שניתנו לחברות הטלפון ממשרד התקשורת, חויבו החברות לספק גישה לשירותי תוכן ומשחקים ולצורך כך נכרתו חוזים בין חברות הטלפון לספקי התוכן והמשחקים. יחד עם זאת, אף אם נדרש בחוזים אלו כי השירותים כאמור יסופקו אך רק לצרכן שהביע הסכמה מפורשת לקבלם תוך תיעוד ההסכמה, מוצע לקבוע כי האחריות למניעת חיובים פיקטיביים של צרכנים המנויים אצלן תוטל על חברות הטלפון. זאת, מן הטעם שחוזי התקשרות לא נכרתים בין הספק לבין הצרכן אלא באמצעות חברת הטלפון השולחת את המסרונים מטעם הספק לצרכן. לולא שיתוף הפעולה שבין חברות הטלפון והספקים, לא היו מתבצעים חיובים כלפי הצרכן בגין שירותי התוכן והאינטרנט וחברות הטלפון הן אלה שמחייבות את הצרכן בפועל. העברת האחריות לצרכן להתחקות אחר הספק היוזם את משלוח המסרונים, כמו גם הקושי ליצור קשר עם הספק למתן הודעת סירוב לקבלת השירות, מטיל באופן אקטיבי על הצרכן הבודד הכבדה לא סבירה. כל שכן, שעה שהמסרונים לא הוזמנו על ידי הצרכן.

אשר על כן, חברות הטלפון לא תוכלנה יותר להתנער מאחריותן בטענה כי הן משמשות אך ורק כצינור להעברת שירותי התוכן והמשחקים וכן להעברת התמורה בגין אותם שירותים, אלא הן תצטרכנה לוודא מול ספק שירותי התוכן והמשחקים, כי חיוב הצרכן המנוי אצלן בשירות התוכן והמשחקים של הספק נעשה כדין.

יודגש כי האחריות לוודא כי הצרכן קיבל את פרטי העסקה ונתן הסכמה מפורשת לעסקה משמעה כי חברת הטלפון צריכה לדרוש מספק שירות התוכן והמשחקים כי יוכיח שהצרכן קיבל את המידע המהותי ונתן הסכמה מפורשת לכל חיוב המוגש לה ממנו ואין משמעה כי חברת הטלפון צריכה לפנות לכל צרכן וצרכן לקבלת הסכמתו המפורשת לגביה. גישה זו מדגישה את האחריות המשותפת של ספק שירות התוכן והמידע וחברת הטלפון לעסקה ולגביה.

לסעיף 3א(ג)

על מנת לוודא כי התשלום עבור שירותי התוכן והמשחקים גלויים לצרכן בחשבונית המנוי, מוצע לחייב כי אם עוסק גובה עבור עסקה שהצרכן עשה גם עם עוסק אחר עליו לפרט בחשבונית, באופן ברור ומובחן מהחיובים האחרים, את פרטי העוסק האחר והתשלום הנגבה או המחויב בגין העסקה עם העוסק האחר.

מוצע להבהיר כי תיקון זה אינו גורע מחובות ספק שירות התוכן והמידע וחברות לשיווק טלפוני לפי סעיף 14ג, כלומר על העוסק המבקש לעשות עם צרכן עסקת מכר מרחוק, לפרט בשלב השיווק מרחוק את הפרטים המהותיים של העסקה וכן לשלוח לצרכן מסמך בכתב המפרט את הפרטים כאמור וכן אינו גורע מזכותו של צרכן מול העוסק לבטל את העסקה כפי שנקבע בסעיף 14ג(ג).

לסעיף 3א(ד)

מוצע לקבוע כי במקרה בו הודיע הצרכן לעוסק הגובה כי לא נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה והעוסק לא הוכיח אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן, יפסיק העוסק הגובה את החיובים וישיב לצרכן את החיוב שנגבה ללא הסכמתו או יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו כאמור, בתוספת הצמדה וריבית מיום הגביה בתוספת הצמדה וריבית מיום הגבייה. הצרכן רשאי לפנות לחברת הטלפון בבקשה לבטל את העסקה שנעשתה עם ספק שירות התוכן והמשחקים מפאת אי מתן הסכמתו

המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה. על חברת הטלפון להפסיק את חיובי הצרכן המנוי בגין עסקה זו, כפי שנקבע בסעיף 13ד(ג) לחוק העיקרי. זאת, כל עוד לא הוכיח העוסק אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן. העוסק ישיב לצרכן את החיוב שנגבה ממנו או יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו, בתוספת ריבית והצמדה מיום הגבייה. מוצע לקבוע כי במקרה בו הודיע הצרכן לעוסק הגובה כי לא נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה והעוסק לא הוכיח אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן, יפסיק העוסק הגובה את החיובים וישיב לצרכן את החיוב שנגבה ללא הסכמתו או יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו כאמור, בתוספת הצמדה וריבית מיום הגבייה. הצרכן רשאי לפנות לחברת הטלפון בבקשה לבטל את העסקה שנעשתה עם ספק שירות התוכן והמשחקים מפאת אי מתן הסכמתו המפורשת לעסקה או לפרטיה, לרבות לסכומה. על חברת הטלפון להפסיק את חיובי הצרכן המנוי בגין עסקה זו, כפי שנקבע בסעיף 13ד(ג) לחוק העיקרי. זאת, כל עוד לא הוכיח העוסק אחרת בתוך חמישה ימי עסקים מיום הודעת הצרכן. העוסק ישיב לצרכן את החיוב שנגבה ממנו או למצער יחזיר לצרכן את ההפרש בין סכום החיוב לגביו נתן הצרכן את הסכמתו לבין הסכום שגבה מהצרכן ללא הסכמתו, בתוספת ריבית והצמדה מיום הגבייה.

לסעיף 3א(ה)

מוצע לקבוע כי נוכח העוסק שגבה את התשלום שהצרכן אכן נתן את הסכמתו המפורשת לעסקה, רשאי הוא לחזור ולחייב את הצרכן בסכום העסקה לה נתן את הסכמתו המפורשת.

לסעיף 3א(ו)

מוצע לקבוע כי הודעת הצרכן על אי הסכמתו לעסקה תיעשה על פי בחירתו – בין אם בכתב ובין אם בע"פ, כאמור בסעיף 13ד(א) לחוק העיקרי.

לסעיף 3א(ז)

התיקון לחוק איננו מבקש להתערב בשאלה מתי תחשב הסכמה כ"הסכמה מפורשת", אולם מוצע לתת לשר סמכות להתערב במקרים מסוימים ולקבוע מתי הסכמה לא תחשב הסכמה מפורשת על פי החוק. התיקון לחוק איננו מתערב בשאלה מתי תחשב הסכמה

כ"הסכמה מפורשת", אולם מוצע לתת לשר סמכות להתערב במקרים מסוימים ולקבוע מתי הסכמה לא תחשב הסכמה מפורשת על פי החוק.

סעיף 2 - תיקון לסעיף 23 (א):

מוצע להוסיף בחוק העיקרי ענישה פלילית בגין גבייה בניגוד לאמור בחוק זה. הענישה תהיה במדרג הראשון של סעיף 23(א) קרי, קנס פי שבעה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 או מאסר שנה.

סעיף 3 - תיקון לסעיף 31 א (א):

מוצע להוסיף בהוראות סעיף 31 לחוק העיקרי סמכות לבית המשפט לפסוק פיצויים לדוגמא בגין אי השבת התמורה מצד העוסק לצרכן אותה שילם בגין עסקה שלא נתן לגביה או ביחס לפרטיה, לרבות סכומה, הסכמה מפורשת.